

Får istället för energiskog på Ruta Kvarn

När man närmar sig Ruta kvarn, mitt på slätten mellan Vara och Kvänum så står energiskogen hög, som en påminnelse om att ekonomin i spannmålsodlingen inte är så lysande. Men mitt i planteringen, alldeles bredvid bron över ån reser sig ett nybyggt fårväxthus i en uthuggning. Kontrasten är uppenbar, löften om betande djur i stället för igenväxning.

Marie Abelsson och Andreas Snygg bredvid ån. På ena sidan ligger fårbuset och på andra sidan den gamla kvarnbyggnaden som numera hyser en el-turbin.

Vi är på besök hos Andreas Snygg och Marie Abelsson för att ställa frågan: Varför i hela friden satsar man på får?

Ruta kvarn är Maries föräldrahem. Från början fanns inget större intresse att bli jordbrukare. 100 hektar spannmålsodling räcker inte för att försörja sig. Maries föräldrar har kompletterat jordbruket med en omfattande entreprenadverksamhet. Men sedan hon träffat Andreas så förändrades livet. Andreas är uppvuxen på ett mindre jordbruk några mil därifrån. Där har det funnits lammproduktion i mindre skala under många år och intresset för får har vuxit sig starkt. Efter lantbruksutbildningen har Andreas jobbat som lantarbetare i en mjölkbesättning men tanken på något eget har alltid funnits där. Att nysatsa på mjölk är i princip omöjligt, det innebär för stora lån, tycker Andreas. Och lönsamheten i tjuvar är för dålig. Marie tycker att får har en lagom storlek och är lätthanterliga så ett beslut togs att satsa på lammproduktion.

Men från det beslutet till dagens fårhusbygge har det varit en lång väg. Vi har funderat och diskuterat väldigt mycket innan vi har kommit till skott, säger paret. Vi var runt och tittade på minst tio tomma

ladugårdar, det finns gott om sådana häromkring. Men alla ladugårdar hade inneburet kompromisser i skötseln och dessutom så hade vi inte fått plats med fler än hundra tackor med skohorn. Att satsa på det och dessutom vara tvungna att åka dit flera gånger varje dag kändes inte som en bra början på en rationell värslammsproduktion.

Bygget

Så man började räkna på nybyggen, men hur man än räknade så blev det dyrt. Maskinhallar i trä eller plåt alternativt växthus, allt kostade. Men så blev de återuppringda av en säljare på UBA som säljer växthus. Han föreslog att man skulle bygga ihop tre växthus vid sidan om varandra och då blev kostnaden genast mer rimlig. En sådan planlösning blev också intressant eftersom man fick en i princip kvadratisk byggnad istället för en långsmal. Avstånden i ett sådant stall blir kortare och det blir en bättre logistik. Som Marie säger: - Det blir inte så långt att gå om man glömt kvasten i andra änden!

När vi besöker Ruta kvarn i mitten av augusti så är huset rest, vindnätet på plats och en sista gjutning är kvar. Man sköter det mesta av bygget i egen regi så det får ta den tid det tar. Men vi kommer att vara

klara till installationen, det lovar jag, säger Andreas. Detta är också en av fördelarna med ett växthus, arbetsinsatsen för att resa den är bara en tiondel mot en maskinhall med glespanel. Man måste vara realist när man har ett arbete bredvid, det går inte att få loss hur mycket arbetstid som helst.

Stormen Gudrun har bidragit med virke till inredningen. Väggarna upp till 1,5 meter kommer att bestå av eget virke. Planlösningen består av två körbara

RUNDBALSBOARD
VARMGALVANISERAT

Luftig och hygienisk utfordring

Komplettera med fodergrindar

GYLLENLIND AB
KALMAR

Telefon: 0480 - 879 20
Fax: 0480 - 47 68 60
E-post: info@gyllenlind.se

www.gyllenlind.se

foderbord och en smal inspektionsgång mellan avdelningarna. Fodergrindarna kommer från Slättö kvarn och är av diagonaltyp, tillverkade i Holland. De funkar perfekt, säger Andreas. Inga lamm kommer upp på foderbordet och foderspillet är minimalt.

Ekonomisk utfordring

En nyinköpt bättre begagnad mixervagn kommer att användas till utfodringen. Vagnen har anlånt nyligen och behöver "fixas till" här och där. Andreas säger att de startar lite försiktigt och försöker att hålla kostnaderna nere. Vi vill inte dra på oss för stora skulder i början, vi får förbättra efter hand. Anledningen till mixervagnen är i huvudsak ekonomisk. Visst går det åt några fler kvadratmeter med körbara foderbord men bandfoderbord kostar ju skjortan! Dessutom så behöver man i alla fall en mixervagn om det ska fungera rationellt. Om vi sedan vill utöka i framtiden så finns redan mixervagnen. Hade vi haft bandfoderbord så hade vi varit tvungna att köpa fler, det hade blivit betydligt dyrare.

Rundbalsensilage i häckar där djuren äter direkt ur balen är Andreas allergisk emot. Han tycker att hygien är usel och dessutom så får djuren inte i sig tillräckligt med foder när de måste slita till sig det ur en bal. Ska man spara så mycket pengar så biter man sig i näsan!

Fårhuset är 1440 m² stort och är dimensionerat för 280 vinterlammande tackor och beräknas kosta cirka 700 000 – 800 000 kronor. Man har sökt och fått investeringsstöd från Länsstyrelsen och det finns även ett stöd för nystartare under

Det nya får-växtbuset tar form på Ruta kvarn.

40 års ålder som passade bra. För att få investeringsstöd måste man vara egen företagare så Andreas har fått sluta sin anställning på mjölkgården och jobbar nu som egen företagare med F-Skattsedel.

Den dagen som vi är på besök anländer 35 ungtackor från några gårdar i Östergötland. Med de gamla tackorna och nyförvärven beräknar Andreas och Marie att komma upp i 260 tackor i vinter. Huvuddelen är korsningar Finull-Textel men målsättningen är att i framtiden få in Dorset i djuren för att underlätta tidig betäckning. Man diskuterar med en annan lantbrukare en bit bort om att leja bort produktionen av livdjur så att man själv kan koncentrera sig på att producera bra slaktdjur.

Varför bygger man då ett fårbus mitt på slätten, bland spannmål och energiskog?

Jo, det är roligt att ha något eget och det känns som fåren har en framtid, säger Andreas. Det finns en efterfrågan på lammkött, investeringen är rimlig, djuren är lätthanterliga och dessutom så bor vi här! Flera grannar har också redan hört av sig och vill ha sina marker betade. Att få in vall i växtodlingen på dessa lerjordar är mycket positivt.

Så framtiden ser onekligen ljus ut på Ruta kvarn!

Text och foto: Einar de Wit.

Energiskogen har fått ge vika åt det nya fårbuset.